

COMUNICAT

Ca răspuns la solicitarea de poziție primită din partea Coaliției pentru Egalitate de Gen (Centrul Parteneriat pentru Egalitate, Asociația PLURAL, Asociația FRONT, Asociația SEXUL vs, BARZA, Societatea de Analize Feministe AnA, Asociația pentru Libertate și Egalitate de Gen), Asociația Psihologilor din România aduce următoarele precizări:

În acord cu ghidurile internaționale, Asociația Psihologilor din România înțelege educația sexuală ca fiind un proces de predare și învățare incremental, bazat pe dovezi științifice, adaptat la vârsta și la nivelul de dezvoltare cognitivă și afectivă a copiilor. Acest tip de educație are la bază respectarea drepturilor fundamentale ale omului, întrucât promovează accesul copiilor și adolescenților la informații relevante legate de sănătate, siguranță, protecție și nediscriminare.

Educația sexuală adresează nu doar sexualitatea, ci și:

- Dezvoltarea corpului uman;
- Caracteristicile bio-psiho-sociale ale pubertății;
- Relațiile sănătoase și comunicarea eficientă;
- Valori și drepturi umane;
- Consimțământ și siguranță;
- Imaginea corporală;
- Non-discriminare și respectul pentru diversitate.

În baza cercetărilor empirice publicate în jurnalele științifice de specialitate, analizate inclusiv în ghidurile internaționale de referință, concluzionăm că educația sexuală în școli:

- nu crește activitatea sexuală și nici comportamentele sexuale riscante, ba chiar contribuie la amânarea începerii vieții sexuale și la responsabilizare;
- nu crește rata de infectare cu boli cu transmitere sexuală;
- reduce frecvența sarcinilor nedorite;

- crește frecvența utilizării mijloacelor contraceptive (e.g., prezervative);
- dezvoltă cunoștințele copiilor, adolescenților și tinerilor despre sexualitate, relații, emoții și sănătate;
- este mai eficientă decât programele care promovează abstenența;
- în timp, poate reduce rata violenței de gen și contribuie la reducerea ratei de abuz sexual.

De asemenea, ca urmare a expunerii în spațiul public a unor afirmații eronate, lipsite de fundamente științifice, care pot conduce la confuzie și la înțelegerea greșită a unor concepte importante, Asociația Psihologilor din România dorește să aducă următoarele clarificări:

- 1) Consensul științific internațional, reflectat atât prin manualele de diagnoză, cât și prin pozițiile asociațiilor internaționale de psihologie, este că atracția sexuală față de persoane de același sex nu reprezintă o boală sau o tulburare mintală. O tulburare mintală, prin definiție (conform DSM-5 și ICD-11), constă într-o serie de modificări care produc *în sine* suferință ori afectarea funcționării în viața de zi cu zi (calitatea vieții, relațiile sociale și/sau performanța academică ori la locul de muncă), ceea ce nu se întâmplă în cazul persoanelor atrase de același sex, decât în măsura în care sunt hărțuite, umilite, sau discriminate.
- 2) Comportamentele de auto-stimulare (masturbarea) sunt obișnuite și apar natural în dezvoltarea copilului, încă de la vârste timpurii, din etapa de explorare. În sine, acestea nu sunt periculoase și nu conduc la dezvoltarea unor tulburări pe termen lung. Dimpotrivă, se pare că pedepsirea acestor comportamente, înjosirea/umilirea copilului și rușinea asociată cu pedeapsa pot conduce, mai degrabă, la probleme în dezvoltarea acestuia. Este recomandată o atitudine deschisă, normalizatoare din partea părintelui, completată de instrucțiuni comportamentale cu privire la momentele și situațiile în care aceste comportamente sunt adecvate (de ex., nu într-un cadru social).

Deși subiectele din sfera intimității pot fi inconfortabile sau controversate, ele sunt importante și sperăm că aceste precizări vor constitui un reper pentru a distinge între argumentele rezonabile și cele nefondate pe aceasta temă de interes public. Faptele (i.e., dovezile științifice) nu sunt nici ideologice, nici politice.

Literatura de specialitate evidențiază o serie de beneficii importante ca urmare a implementării programelor de educație sexuală în școli. Astfel, accesul copiilor la informații relevante privind sexualitatea umană, adaptate pentru specificul vârstei, promovează pe termen scurt, mediu și lung sănătatea fizică și mentală a copiilor și a adolescenților. Educația sexuală în școli constituie un factor de protecție împotriva bolilor cu transmitere sexuală, a sarcinilor nedorite, precum și împotriva formelor de abuz sexual și a violenței bazate pe gen.

Îi încurajăm pe psihologi, profesori, guvernanți, parlamentari și alți decidenți să urmeze recomandările ghidurilor internaționale de bune practici în materie de educație sexuală, fiind conștienți de concluziile derivate din cercetarea științifică, expuse mai sus.

[Adoptat de Consiliul APR pe data de 31 iulie 2021]

Referințe bibliografice

- American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed.).
- Drescher, J. (2015). Queer diagnoses revisited: The past and future of homosexuality and gender diagnoses in DSM and ICD. *International review of psychiatry*, 27(5), 386-395.
- Fonner, V. A., Armstrong, K. S., Kennedy, C. E., O'Reilly, K. R., & Sweat, M. D. (2014). School based sex education and HIV prevention in low-and middle-income countries: a systematic review and meta-analysis. *PloS one*, 9(3), e89692.
- Greubel, L. (2012). Engaging men to prevent gender-based violence: A multi-country intervention and impact evaluation study.
- Holden, J., Bell, E., & Schauerhammer, V. (2015). *We Want to Learn About Good Love: Findings from a Qualitative Study Assessing the Links Between Comprehensive Sexuality Education and Violence Against Women and Girls*. London: Plan International UK and Social Development Direct.
- International Planned Parenthood Federation. (2009). From evidence to action: advocating for comprehensive sexuality education. *Reprod Health*, 32, 1-32.
- Lundgren, R., & Amin, A. (2015). Addressing intimate partner violence and sexual violence among adolescents: emerging evidence of effectiveness. *Journal of Adolescent Health*, 56(1), S42-S50.
- Montgomery, P., & Knerr, W. (2018). *Review of the Evidence on Sexuality Education. Report to inform the update of the UNESCO International technical guidance on sexuality education*. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO).
- Women, U. N. (2016). *Global guidance on addressing school-related gender-based violence*. UNESCO Publishing.
- Women, U. N., & UNICEF. (2018). *International technical guidance on sexuality education: an evidence-informed approach*. UNESCO Publishing.
- World Health Organization (2020). *International statistical classification of diseases and related health problems* (11th ed.).